

Invånarnas möjligheter till demokratisk delaktighet och inflytande

Kartläggning av Göteborg Stads arbete under 2022

2023-03-01

Innehåll

1	Inledning och bakgrund	4
1.1	Demokrati och medborgarservices uppdrag.....	5
1.2	Samtliga nämnders uppdrag	5
1.3	Avgränsningar	6
1.4	Göteborgarnas upplevelse av den lokala demokratin.....	6
	Förtroendet för politiker.....	7
	Upplevd möjlighet att påverka politiska beslut.....	7
	Nöjdhet med det sätt på vilket demokratin fungerar	7
	Förtroende för att Göteborgs Stad ger göteborgarna demokratiskt inflytande över staden.....	7
	Upplevd möjlighet att påverka inom olika verksamheter (till exempel brukarråd och medborgarråd).....	7
	Upplevd möjlighet att delta i arbetet med utveckling av kommunen (till exempel medborgardialog och samråd)	8
2	Göteborgs Stads råd, forum och dialoger	8
2.1	Råd, forum och dialoger utifrån lokal kontext	9
	Ö-dialogen	9
2.2	Råd, forum och dialoger som regleras i lag och styrdokument....	10
2.3	Råd, forum och dialoger utifrån målgrupp	10
	Äldreombudsmannen.....	12
	Funktionshinderombudsmannen.....	13
	Göteborgs Stads rättighetsbaserade råd	13
	Ungdomsfullmäktige	14
3	Insatser och aktiviteter 2022	16
3.1	Utveckling av metoder och arbetssätt	16
3.2	Deltagande i evenemang	17
3.3	Uppsökande arbete och informationsspridning	17
	Medborgarkontor	18
	Invånarguider, hälsoguider och kulturtolkar.....	18
3.4	Trygghetsskapande insatser	19
3.5	Valrelaterat arbete 2022	19
	Valkansliets uppdrag att arrangera de allmänna valen 2022.....	19
	Valstärkande insatser	20
4	Digital demokrati.....	21
4.1	Plattform för medborgardeltagande	21
4.2	Medborgarbudget	22
4.3	Göteborgsförslaget	22
	Statistisk uppföljning	22
	Användare av Göteborgsförslaget	23
	Utveckling av Göteborgsförslaget	23
5	Att nå ut till alla göteborgare	25
5.1	Riktade insatser utifrån målgrupp	25
5.2	Kund- eller brukarundersökningar	26
5.3	Rekrytering av nya medarbetare	26

6	Utmaningar och utvecklingsområden	27
6.1	Resurser och kompetens	27
6.2	Samverkan för att möjliggöra verkligt inflytande	28
6.3	Att nå ut och skapa förutsättningar för alla göteborgare att vara delaktiga och påverka	28
7	Sammanfattning.....	30
7.1	Göteborgs Stads arbete under 2022	30
7.2	Invånarnas möjligheter till demokratisk delaktighet och inflytande	31
Bilaga 1		
Bolag och förvaltningar som medverkat i kartläggningen.....		34
Bilaga 2		
Göteborgsförslag som lämnats under 2022 som fortfarande är aktiva		35
Bilaga 3		
Var bor de som har lämnat göteborgsförslag?.....		37

1 Inledning och bakgrund

På uppdrag av kommunfullmäktige ska nämnden för demokrati och medborgarservice kartlägga invånarnas möjligheter till demokrati och inflytande. Det är en del av nämndens löpande proaktiva demokratiuppdrag. Fokus i rapporten är Göteborgs Stads arbete under 2022.

Förvaltningen för demokrati och medborgarservice har tidigare årligen inventerat medborgardialoger som genomförts i Göteborgs Stad. Frågor har då skickats till de före detta stadsdelsförvaltningarna, eftersom mycket av det lokala demokratiarbetet har skett därifrån. I och med stadens omorganisation har kartläggningarna 2021 och 2022 haft ett annat utgångsläge och angreppssätt. Stadsledningskontoret har skrivit i sitt tjänsteutlåtande att det i samband med att stadsdelsnämnderna upphör uppstår ett behov av att tydliggöra fler nämnders ansvar för lokal demokrati, och att säkra en samlad kunskap om lokala förhållanden.¹ Denna rapport kartlägger på vilka sätt detta sker.

Inför kartläggningen har frågor skickats ut till stadens samtliga förvaltningar och bolag. 80 procent av förvaltningarna och 60 procent av bolagen svarade på frågorna.² Detta är en ökning av antalet svarande från året innan.

Följande frågor ställdes:

- Har er förvaltning/bolag utpekade personer som arbetar strategiskt och övergripande med frågor som rör demokrati och inflytande?
- Har er nämnd/förvaltning/bolag råd eller forum där dialog förs direkt med medborgare?
- Har er nämndförvaltning/bolag råd eller forum för utbyte av erfarenheter och information mellan olika samhällsaktörer?
- Har det skett någon förändring i hur er förvaltning/bolag arbetar med frågor som rör demokrati och inflytande under 2022?
- Ge exempel på aktiviteter, insatser eller demokrativerktyg som er förvaltning/bolag har genomfört eller använt er av under 2022.

Förvaltningarna fick även frågan om vilka utmaningar och utvecklingsområden som finns inom nämnden och förvaltningen, när det gäller att arbeta med att skapa förutsättningar för demokratisk delaktighet och inflytande inom deras specifika uppdrag. Bland annat har de fått frågan hur de arbetar för att nå en bred delaktighet och nå målgrupper som staden har svårt att nå.

¹ Utveckling av lokal- och digital demokrati, fullmäktiges roll i demokratiarbetet och en gemensam geografisk indelning inom Göteborgs Stad, KS Dnr 1373/19

² Svarande bolag och förvaltningar presenteras i bilaga 1 till denna rapport

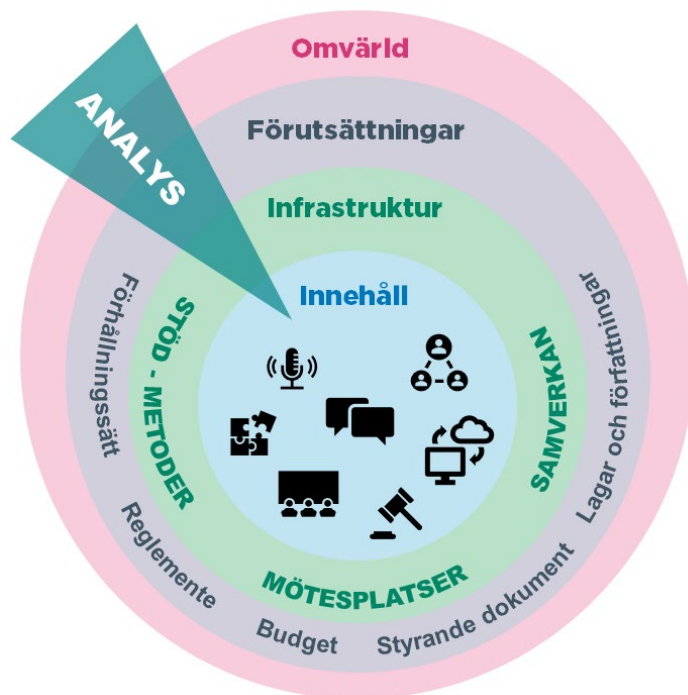
1.1 Demokrati och medborgarservices uppdrag

Förvaltningen för demokrati och medborgarservice har lagt grunden för, och fortsätter arbetet med, att bygga upp en så kallad infrastruktur för att stärka den lokala demokratin.

Infrastrukturen består av att demokrati och medborgarservice ger **stöd och metoder** för delaktighet, bidrar med **mötesplatser** samt bygger upp och upprätthåller **kontakter och nätverk för samverkan**, både inom och utanför staden.

Infrastrukturen ska stödja stadens verksamheter, förvaltningar och nämnder i arbetet med att skapa förutsättningar för demokratisk delaktighet och inflytande för de invånare som berörs av verksamheten.

Bilden till höger illustrerar hur omvärld, förutsättningar, infrastruktur och innehåll samverkar. Varje nämnd har sina förutsättningar i form av bland annat reglemente, budget och lagar och författningar som styr verksamheten. Med hjälp av infrastrukturen kan nämnderna aktivt arbeta med demokratisk delaktighet och inflytande och skapa ett innehåll som grundar sig i medborgarnas behov.

1.2 Samtliga nämnders uppdrag

Kartläggningen i denna rapport utgår från det som står i kapitel 1 §5 i samtliga nämnders och kommunstyrelsens reglementen:

”Nämnden ska aktivt arbeta med och skapa förutsättningar för demokratisk delaktighet och inflytande i nämndens verksamhet för kommunens invånare och andra grupper som berörs av verksamheten. Nämnden ska nyttja stadens infrastruktur för detta.”

Då det är tydligt uttalat i samtliga nämnders reglementen att alla aktivt ska arbeta med, och skapa förutsättningar för, demokratisk delaktighet och inflytande fokuserar denna rapport på hur detta genomförs. Rapporten visar på typer av forum, råd och dialoger som finns inom staden idag samt på aktiviteter som har genomförts under 2022. Det handlar både om medborgarnas möjligheter att få inflytande i lokala frågor, samt hur verksamheterna arbetar för att i samverkan med andra aktörer säkra en samlad kunskap om lokala förhållanden.

Rapporten belyser även utmaningar och utvecklingsområden och på vilka sätt förvaltningar och bolag arbetar för att uppnå en bred delaktighet.

Skrivningen i reglementena gäller endast stadens nämnder och kommunstyrelsen, men denna rapport inkluderar även bolagens arbete.

1.3 Avgränsningar

Kartläggningen utgår ifrån det arbete som har bedrivits i Göteborgs Stad under 2022. Detta innebär att förvaltningar och bolag går under de namn de hade under 2022, även om vissa av dem sedan bytte namn vid årsskiftet 2022/2023 i och med den nya organisationen inom stadsutvecklingsområdet.

Rapporten ger en övergripande bild utifrån de svar som har lämnats från förvaltningar och bolag. Rapporten ger därmed inte en heltäckande bild. Frågorna kan till exempel ha tolkats på olika sätt och det kan vara svårt för de som har svarat att ha kunskap och överblick över allt som sker. Det kan också vara svårt att dra en gräns för vad som räknas som demokratisk delaktighet och inflytande.

Kartläggningen utgår ifrån arbetet inom stadens förvaltningar och bolag, men den visar inte alltid var insatser har gjorts eller vilka invånare som har deltagit. Inte heller grad av delaktighet. Rapporten innehåller heller ingen målgruppsanalys utifrån till exempel jämlikhet eller ungt inflytande.

När det gäller kapitlet om utmaningar och utvecklingsområden så utgår det från vad tjänstepersoner ser och upplever. Rapporten visar inte vilka utmaningar som de förtroendevalda har i sitt möte med invånarna, eller vilka utmaningar som finns hos invånarna att kunna delta och få inflytande i Göteborgs Stads verksamhet.

Rapporten har inte som syfte att ge någon analys med rekommendationer, förslag till utveckling eller förslag på beslut.

1.4 Göteborgarnas upplevelse av den lokala demokratin

I Göteborg genomförs årligen två övergripande medborgarundersökningar där frågor kring delaktighet och den lokala demokratin berörs. Det är Statistiska centralbyråns (SCB:s) medborgarundersökning och Göteborgs universitets SOM-undersökning (samhälle, opinion och medier).

Dessa undersökningar gör det möjligt att följa befolkningens uppfattning över tid. De möjliggör också vissa jämförelser med andra medverkande kommuner eller gentemot ett rikssnitt.

I SCB:s årliga medborgarundersökning får kommunens invånare tycka till om sin kommun och dess verksamheter. Några av de områden som undersöks är skola och omsorg, boende och boendemiljö, trygghet i samhället, jämlikhet och integration samt förtroende. Undersökningen 2022 hade ett urval på 2 400 personer. Dessa var folkbokförda i Göteborg och var i åldrarna 18 år och uppåt. Svarsfrekvensen låg vid detta tillfälle på 33 procent, vilket är två procentenheter lägre än året innan.

SOM-undersökningen genomförs i syfte att spåra utveckling och förändringar i attityder, värderingar och politiskt beteende i en lokal kontext. Teman i undersökningen är bland annat politik och demokrati och hur det är att bo i Göteborg. SOM-undersökningen görs på uppdrag av Göteborgs Stad och har hittills genomförts fem gånger under åren 2016-2020. Urvalet på 5 000–8 000 personer har varit slumpmässigt, där invånare i åldrarna 16–85 år som är folkbokförda i Göteborg har fått möjlighet att svara. I senaste undersökningen var

svarsfrekvensen 52 procent. SOM-undersökningen genomfördes även 2022, men resultatet har inte presenterats än.

Förtroendet för politiker

Andelen svarande som har ett mycket eller ganska stort förtroende för politiker i Göteborgs Stad var vid senaste SOM-undersökningen 34 procent. Det är en marginell ökning med en procent från föregående år. Yngre har ett högre förtroende medan äldre uppger ett lägre förtroende för de lokala politikerna. Förtroendet är högre bland nyinflyttade göteborgare än bland de som bott i staden en längre tid.

Upplevd möjlighet att påverka politiska beslut

Andelen som upplever att de har mycket eller ganska goda möjligheter att påverka politiska beslut i Göteborgs Stad var 21 procent i senaste SOM-undersökningen. Det är en ökning med tre procentenheter från föregående år.

38 procent tycker att möjligheterna är ganska eller mycket dåliga. Yngre upplever en högre möjlighet att påverka än äldre. Högutbildade upplever en något högre möjlighet att påverka än de med lägre utbildning.

Nöjdhet med det sätt på vilket demokratin fungerar

65 procent är mycket nöjda eller ganska nöjda med hur demokratin fungerar i Göteborgs Stad, enligt senaste SOM-undersökningen. Det är en ökning med 5 procentenheter från föregående år. Något färre, 63 procent, är nöjda med det sätt på vilket demokratin fungerar i deras stadsdel. Yngre åldersgrupper är i genomsnitt mer nöjda än äldre åldersgrupper.

Förtroende för att Göteborgs Stad ger göteborgarna demokratiskt inflytande över staden

24 procent uppger att de har ett ganska eller mycket stort förtroende för att Göteborgs Stad ger göteborgarna demokratiskt inflytande över staden. Det kan jämföras med att 39 procent svarar att de har ett ganska litet eller mycket litet förtroende för staden i denna fråga. 37 procent har varken stort eller litet förtroende.

Upplevd möjlighet att påverka inom olika verksamheter (till exempel brukarråd och medborgarråd)

I SCB:s medborgarundersökning svarar 45 procent att de tycker att möjligheten att påverka inom olika verksamheter är mycket eller ganska bra. 55 procent tycker att möjligheterna att påverka är mycket eller ganska dåliga. Resultatet för Göteborgs Stad liknar resultatet i andra städer och regioner i Sverige som genomfört undersökningen under 2022. Andelen göteborgare som anser att möjligheterna att påverka är mycket eller ganska bra är dock något högre än riksnittet.

Upplevd möjlighet att delta i arbetet med utveckling av kommunen (till exempel medborgardialog och samråd)

34 procent svarar att de upplever att möjligheterna att delta i arbetet med utveckling av kommunen är mycket eller ganska stora, enligt SCB:s medborgarundersökning. Till skillnad från 66 procent som tycker att möjligheterna är mycket eller ganska små. Även dessa siffror är i linje med övriga städer och regioner.

2 Göteborgs Stads råd, forum och dialoger

Det finns inga tydliga gränsdragningar kring vad som ska definieras som råd respektive forum i staden. Däremot finns definitioner kring avgränsning och innehåll av *specifika* råd och forum samt dialoger. I detta kapitel görs en genomgång av några av dessa.

Genomgången utgår från de svar som stadens förvaltningar och bolag har lämnat. Det kan finnas råd, forum och dialoger som inte har redovisats. Några funktioner och råd kommer att belysas lite djupare som exempel.

Begrepp såsom dialog, medborgardialog, brukardialog och brukarinflytande används på olika sätt i staden. Enligt Sveriges kommuner och regioner (SKR) används begreppet *medborgardialog* till den dialog som är en del av den politiska styrningen³. Strukturerade medborgardialoger kan till exempel användas inför ett beslut, då en nämnd tar initiativ till dialog med invånare i ett specifikt ärende eller en fråga som fortfarande är möjlig att påverka.

Medborgardialogen kan vara utformad på olika nivåer. Ibland deltar de förtroendevalda i både planering och genomförande, ibland ger de ett uppdrag till förvaltningen eller bolaget att genomföra dialog utifrån en särskild fråga. Begreppet *dialog* handlar om att deltagaren får vara med och resonera, med syftet att synliggöra och utbyta olika perspektiv och tankar. Det är också vanligt att *konsultera*, det vill säga ta reda på vad människor tycker och inhämta synpunkter.

Begreppen *brukardialog* eller *brukarinflytande* handlar om en kommuns specifika tjänster och service till sina invånare. Det handlar ofta om att följa upp kvaliteten och ta tillvara människors synpunkter på tjänsterna. Brukardialogen handlar inte om den politiska processen och sker främst mellan brukare och tjänstepersoner.

Det finns även dialoger som sker på initiativ av andra aktörer, som till exempel andra myndigheter, civilsamhället eller invånare.

Detta kapitel beskriver de olika typer av dialoger som sker med stadens verksamheter. De råd, forum och dialoger som förvaltningar och bolag har nämnt sorteras i tre kategorier:

- lokal kontext
- lag och styrdokument
- målgrupp

³ [Nyttan med medborgardialog \(skr.se\)](https://www.skr.se/nyttan-med-medborgardialog)

Kapitlet berör ej de direktkontakter som sker mellan förtroendevalda och medborgare via partiernas egna dialoger.

2.1 Råd, forum och dialoger utifrån lokal kontext

Flera förvaltningar och bolag lyfter sitt deltagande i råd, forum och dialoger kopplat till att upprätthålla kunskap om lokala förhållanden eller perspektiv hos olika målgrupper. Dels handlar det om forum med andra samverkansparter, dels dialoger direkt med invånare.

Många förvaltningar och bolag lyfter samverkansforum som behandlar områden som trygghet, folkhälsa och samhällsutveckling. Dessa forum är ofta kopplade till lokalt områdesarbete och involverar sällan enskilda invånare på ett direkt sätt, utan snarare aktörer i lokalsamhället. Till exempel nämns brottsförebyggande råd, föreningsnätverk, nätverk och samverkansgrupper kring specifika stadsområden. Dessa samverkansforum involverar ofta både interna aktörer inom Göteborgs Stad och externa aktörer som Polisen, Västra Götalandsregionen, privata fastighetsägare och aktörer från civilsamhället.

Socialnämnderna har genom sina samhällsutvecklingsråd möjlighet att bjuda in olika grupper och aktörer som bidrar till en god samhällsutveckling och dialog i enskilda lokala frågor. Flera av bostadsbolagen beskriver att de gör sociala insatser tillsammans med lokala aktörer, hyresgästföreningar och andra samverkansparter, ofta kring geografiska områden som betecknas som särskilt utsatta. Det finns även idéburna offentliga partnerskap (IOP), bland annat mellan socialnämnd Nordost och lokala föreningar/organisationer i syfte att öka demokratin, inflytande och bidra till ökad kunskap om det gemensamma i samhället. Vidare finns exempel på samverkan med AB Framtiden kallat ”JobbHubb” som innebär fyra nya mötesplatser i Nordost som ska stärka möjligheterna till egen försörjning.

Flera socialförvaltningar lyfter att de har ett flertal olika råd, nätverk och dialogformer för direkt dialog med invånare. Några exempel är invånarråd, ungdomsråd, föräldradialog, idécafé inom fritidsverksamhet och olika slags mötesplatser, trygghets- och föreningsvandringar. Socialförvaltningen Hisingen lyfter även medborgarbudget och invånarguider, som arbetar uppsökande för att informera och konsultera invånare i lokalsamhället. Socialförvaltningen Sydväst har så kallade ”öppna förmöten”, vilket beskrivs som en svår form för alla invånare att kunna komma till tals, då de som besöker förmötena oftast är invånare ur grupper som redan har en stark röst.

Det är vanligt förekommande att dialoger görs kring stadsutvecklingsfrågor. Detta framhålls särskilt av socialförvaltningen Hisingen, äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen och kulturförvaltningen som exempelvis har genomfört workshops kring kulturfrågor i stadsutveckling. Dialogerna görs oftast i samverkan med stadens tekniska förvaltningar. Dialoger kring byggnation och större stadsutveckling nämns också av Göteborgslokaler, och då sker dialogen ofta med hjälp av externa konsulter. Stadsbyggnadskontoret genomför, förutom samråd kopplade till plan- och bygglagen, ibland dialoger i samband med social konsekvensanalys och barnkonsekvensanalys.

Ö-dialogen

Ö-dialogens syfte är att vara ett rådgivande forum i Göteborgs Stad, för ökad kunskap om skärgårdens specifika förutsättningar, intressen och behov som skiljer sig från fastlandet.

Ö-dialogen ska skapa möjligheter för att ta tillvara invånares erfarenheter, och deras lokala

kunskap bidrar till väl motiverade beslutsunderlag och frågeställningar i Göteborgs Stads nämnder och bolag.

Under 2022 har förvaltningen för demokrati och medborgarservice utvärderat Ö-dialogens syfte, organisation och arbetsformer och tagit fram ett nytt styrande dokument och en ny arbetsordning. Utvärderingen har gjorts utifrån flertalet intervjuer och gemensamma dialoger med Ö-dialogens representanter.

Ö-dialogen har träffats vid fem ordinarie tillfällen under 2022, samt ett extrainsatt möte med Västtrafik angående deras kommande upphandling av skärgårdstrafik. Flera dialogträffar har handlat om Ö-dialogens utvärdering och framtagande av ny arbetsordning. Ö-dialogen har också löpande haft återbesök av förvaltningar, bolag och andra aktörer som besökt forumet under föregående år. Återbesöken syftar till att återkoppla vad som har hänt sedan sist och följa upp med ytterligare dialog. Återbesök har gjorts av exempelvis Grefab och socialförvaltningen Sydväst tillsammans med Polisen, Leader-kansliet Södra Bohuslän, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret, Göteborgs Stads parkering AB och Västtrafik.

2.2 Råd, forum och dialoger som regleras i lag och styrdokument

Förvaltningar såsom förskoleförvaltningen, grundskoleförvaltningen, utbildningsförvaltningen och stadsbyggnadskontoret uppger att de i sitt grunduppdrag har som uppgift att aktivt arbeta för ett medborgerligt inflytande. Detta är lagstadgat i till exempel skollag, läroplan och i plan- och bygglagen. Inom skolverksamheterna genomförs exempelvis elevråd, klassråd och råd för vårdnadshavare och föräldramöten.

Grundskoleförvaltningen har också fått i uppdrag från sin nämnd att implementera en riktlinje för delaktighet och inflytande för elever och vårdnadshavare. Det finns också ett påbörjat arbete kring hur grundskoleförvaltningen ska organisera sig framöver när det gäller samråd.

I plan- och bygglagen finns det krav på samråd före beslut. Syftet med samrådet är att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och ge möjlighet till insyn och påverkan. Stadsbyggnadskontoret uppger att dessa samråd utförs enligt lagkraven. På vilket sätt samråden ska genomföras regleras inte i plan- och bygglagen. Det är vanligt att andra tekniska förvaltningar som fastighetskontoret och berörda bolag deltar i samråden.

2.3 Råd, forum och dialoger utifrån målgrupp

Kartläggningen visar på att förvaltningar och bolag omfattar många målgrupper i sina olika råd och dialoger. Det finns mer och mindre formaliserade kanaler för att möta och samla in åsikter från intresseorganisationer, övriga civilsamhällesorganisationer samt från grupper som stadens förvaltningar och bolags verksamheter särskilt riktar sig mot.

Flera förvaltningar förklarar att de är involverade i stadens rättighetsbaserade råd och några förvaltningar har även sina egna grupper och dialoger som är knutna till råden. Till exempel har grundskoleförvaltningen en referensgrupp för funktionshinderfrågor kopplat till deras skol- och verksamhetsformer. Trafikkontoret har ett eget råd för dialog med personer med funktionsnedsättningar.

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen sammankallar en referensgrupp Äldreomsorg kopplat till Göteborgs Stads Sverigefinska råd, och inför rådets sammanträden bjuder förvaltningen in till dialogmöten om äldrefrågor.

Grundskoleförvaltningen för dialog i frågor gällande de nationella minoriteterna, bland annat kring modersmålsundervisning för elever med finsk bakgrund, vilket är en grupp som även utbildningsförvaltningen uppger att de arbetar med. Dessutom anger både grundskoleförvaltningen, utbildningsförvaltningen och äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen att de på olika sätt samverkar med Romano Center i Väst i frågor gällande de nationella minoriteterna, i synnerhet minoriteten romer.

Aktiva former för dialog genom olika typer av råd och forum finns inom flera förvaltningar. Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen samordnar gruppen Framtidsutvecklarna inom ramen för Åldersvänliga Göteborg. Framtidsutvecklarna är en grupp ideellt engagerade seniorer, som bidrar med kunskap och tid i frågor kring hur Göteborg ska bli en bättre plats att åldras på. Förvaltningen har även bland annat startat fyra lokala pensionärsråd med fokus på verksamhet, samt ett övergripande pensionärsråd med fokus på budgetfrågor. Råden är ett resultat av tidigare dialoger med pensionärsorganisationer som fördes under 2021 och 2022.

Både grundskole- och utbildningsförvaltningen har ett omfattande arbete för att involvera både elever och vårdnadshavare i verksamheten. Även arbetsmarknad- och vuxenutbildningsförvaltningen (Arbvux) lyfter fram att de arbetar aktivt med olika forum för bland annat elever och föräldrar. Grundskoleförvaltningen förklarar att de under 2022 har tagit fram ett stöd för hur lärare kan genomföra bra möten med vårdnadshavare, samt påbörjat arbetet med att ta fram ett material till skolorna med tematiska vårdnadshavarmöten.

Under våren genomfördes även en dialog med elever och vårdnadshavare inom ramen för omorganisationen av grundsärskolan, resursskolor, särskilda undervisningsgrupper och elevhälsan. De planerar även att skapa en panel för löpande dialog med vårdnadshavare och elever. Grundskoleförvaltningen har också satsat på utveckling av elevråden under året, och inom det arbetet genomfört elevrådsutbildningar, tagit fram en vägledning samt skapat ett nätverk för elevrådsansvariga. Utöver detta genomförs även årliga dialogmöten med ungdomsfullmäktige. Center för skolutveckling erbjuder fortbildning för personal om skolans demokratiska uppdrag och hur det kan gestaltas genom insatsen Charta för demokrati i skolan.

Ytterligare arbete med fokus på unga lyfts fram av socialförvaltningen i Nordost som har två ungdomsråd, båda med politisk representation. De har även två "young mayors" som följer socialnämndens ordförande och förvaltningsdirektör vid lämpliga tillfällen, till exempel vid trygghetsråd, samhällsutvecklingsråd, socialnämndssammanträden och dialog med regionen om folkhälsoinsatser. Inom kulturförvaltningen drivs även ett designråd på Röhsska museet med unga från Biskopsgården.

Äldreombudsmannen

Äldreombudsmannen har varit verksam i fyra år i Göteborgs Stad och arbetar för en bra stad att leva och åldras i. Ombudsmannens uppgift är att synliggöra för politiken vilka frågor som är väsentliga för att främja goda levnadsförhållanden och livsvillkor för den äldre befolkningen.

Vartannat år lämnas en rapport till kommunfullmäktige och den andra i ordningen lämnas 2023. Äldreombudsmannens rapport behandlar behov, brister och viktiga frågor på en övergripande nivå och ur ett befolkningsperspektiv. Rapporten sammanställer och redovisar också synpunkter från invånare i kommunen.

Äldreombudsmannens uppdrag och inriktning förtydligades 2022 genom ett beslut i kommunfullmäktige. Förtydligandet omfattar bland annat ett tydligare perspektiv kring mänskliga rättigheter, samt former för dialog med stadens nämnder och styrelser mellan skriftliga rapporteringar. FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna ställer krav på hur äldre befolkning ska behandlas, utifrån varje människas okränkbara värde. Den är också en utgångspunkt för Göteborgs Stads styrning och kommunfullmäktiges budget.

Ett av de rättighetsområden som äldreombudsmannen lyfter som särskilt viktigt är rätten till medborgarinflytande. I den första rapporten från 2021 konstaterar äldreombudsmannen att det finns en ständig risk för att exkludera människor på grund av att de är äldre (ålderism). En risk som dessutom behöver förstås tillsammans med andra maktrelationer (intersektionalitet).

Äldre göteborgare hör ofta av sig om behovet av att bli sedda och bemötas som en resurs och tillgång i staden. Det handlar till exempel om att som äldre inkluderas i utvecklingsfrågor som rör närområdet, eller mer övergripande i staden. Det handlar också om att få vara delaktig för att kunna påverka före ett beslut fattas som påverkar invånare. Några beskriver att de känner missnöje eller misstro utifrån sina möjligheter att vara delaktiga, påverka och känna inflytande i frågor. Återkommande uttrycks ett behov av ökad tillgänglighet till ansvariga personer samt fysiska möten.

Äldreombudsmannen

Äldreombudsmannen har ett strategiskt uppdrag och arbetar för en bra stad att leva och åldras i ur ett människorättsperspektiv. Göteborgare kan säga vad de tycker om stadens tjänster, miljöer och verksamheter via telefon, mejl och post. På så sätt verkar ombudsmannen för att stärka individuella rättigheter.

Funktionshinderombudsmannen

Funktionshinderombudsmannen har varit verksam i Göteborgs Stad sedan september 2020.

Utgångspunkten för funktionshinderombudsmannens uppdrag är Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2021–2026. Programmet utgår från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Arbetet innebär att driva på och samverka för ökad kunskap på funktionshinderområdet i stadens verksamheter, samt säkerställa att stadens nämnder och styrelser har kännedom om programmet och om sitt ansvar för dess genomförande. Det innebär också att ha god kännedom om levnadsförhållanden för personer med funktionsnedsättning i Göteborg och i omvärlden.

Funktionshinderombudsmannen rapporterar årligen till kommunfullmäktige och kan vid behov uppmärksamma kommunstyrelsen på brister och/eller föreslå åtgärder. I uppdraget ingår inte handläggning av enskilda ärenden eller att överklaga fattade beslut.

Funktionshinderombudsmannen

Funktionshindersombudsmannen har uppdraget att lyfta funktionshinderfrågor på en strukturell nivå och arbeta för förbättrade levnadsvillkor och ökad delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Göteborgs Stads rättighetsbaserade råd

Kommunstyrelsen har fem rättighetsbaserade råd som utgår från målgrupp och där flera av stadens förvaltningar deltar. Syftet med råden är att belysa utvecklingsområden samt i tidigt skede i beslutsprocesser identifiera konsekvenser, hinder, behov eller problem som kan påverka vägval och beslut.

De rättighetsbaserade råden har sin grund i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna och i regeringsformens 1 kapitel 2 §. Där står det att *”Det allmänna ska verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället och för att barns rätt tas till vara. Det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person. Samiska folkets och etniska, språkliga och religiösa minoriteters möjligheter att behålla och utveckla ett eget kultur- och samfundsliv ska främjas.”* Rätten till delaktighet och inflytande förstärks i ramkonventioner och lagstiftning.

De rättighetsbaserade råden är:

- Göteborgs Stads HBTQ-råd
- Göteborgs Stads pensionärsråd
- Göteborgs Stads råd för funktionshinderfrågor
- Göteborgs Stads råd för den nationella minoriteten romer
- Göteborgs Stads samråd med den sverigefinska minoriteten

Under 2022 godkände kommunstyrelsen en översyn av rådens arbetsformer och reglementen. Syftet har varit att ge råden likvärdiga förutsättningar till samråd tidigt i beslutsprocessen, utifrån tydliggjorda principer och riktlinjer samtidigt som hänsyn ska tas till rådens målgruppsberoende olikheter. Utgångspunkten har varit att värna civilsamhällets

roll som självständig röstbärare för ökad kunskap och bättre beslutsunderlag. Det har också varit viktigt att tydliggöra syftet med råden och även de olika rollerna inom råden.

Översynen resulterade bland annat i förslag till namnändring för Göteborgs Stads råd för funktionshinderfrågor och Göteborgs Stads råd för den sverigefinska minoriteten, samt nya reglementen för samtliga råd. Samtliga reglementen har till exempel kompletterats med texten: "Kommunstyrelsen bereder nomineringarna så att de motsvarar reglementets intentioner om att råden ska utföra sina uppgifter utifrån demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och mot diskriminering. Ledamöterna i rådet skall ha sin hemvist i Göteborgs stad och representera civilsamhället.". När denna rapport togs fram hade kommunfullmäktige ännu inte tagit beslut om översynen.

Ungdomsfullmäktige

Syftet med ungdomsfullmäktige är att ge barn och unga ökat inflytande i olika samhällsfrågor och att öka intresset för demokrati och politik. Ledamöterna är förtroendevalda och har ett gemensamt ansvar för att verka för alla barn och unga i staden.

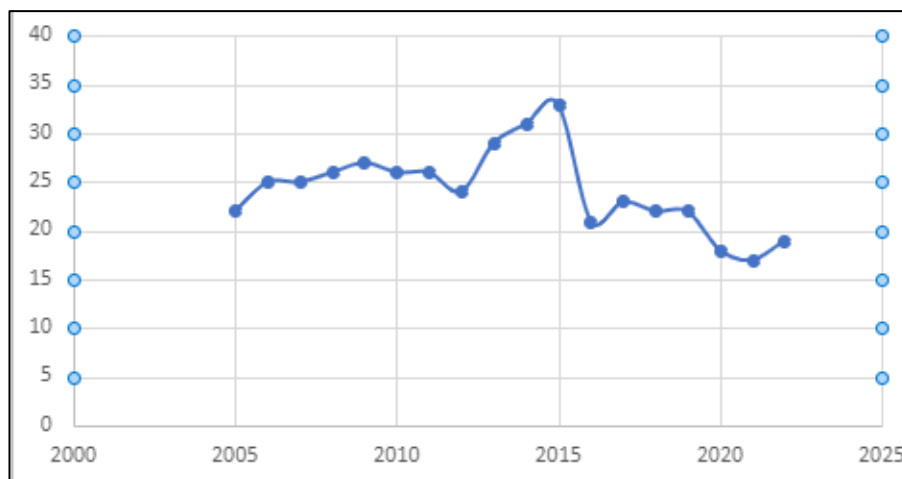
Ungdomsfullmäktige har funnits i Göteborg sedan 2005. Ungdomsfullmäktige består av 101 ungdomar mellan 12 och 17 år från hela staden. För att kunna bli vald måste personen vara folkbokförd i Göteborg, ha börjat årskurs 6 och vara högst 17 år. För att kunna rösta i ungdomsfullmäktiges val måste personen vara folkbokförd i Göteborg, ha börjat årskurs 5 och på valdagen ännu inte ha fyllt 18 år.

Ungdomsfullmäktige har möjlighet att väcka förslag, ställa frågor, framföra synpunkter och lämna yttranden. Förslagen kan riktas till stadens nämnder, förvaltningar, styrelser och bolag. Hur staden tar hand om förslagen avgörs från fall till fall beroende på frågans innehåll. Förvaltningar och nämnder kan också ställa frågor till ungdomsfullmäktige för att till exempel få ett bredare underlag inför beslut.

Valet till ungdomsfullmäktige äger rum i november varje år. I valet 2022 röstade strax över 18,8 procent av alla röstberättigade unga, vilket var en ökning från året innan. Av 48 011 röstberättigade barn och unga röstade 9 031 personer. Valdeltagandet är ojämnt fördelat utifrån geografi, skolform och huvudman. Det är också färre gymnasieelever som röstar jämfört med grundskoleelever, oavsett om de går på kommunala eller fristående skolor. På kommunala grund- och grundsärskolor röstade 31,7 procent i valet 2022 medan motsvarande siffra för kommunala gymnasieskolor var 6,9 procent.

Ungdomsfullmäktige

Ungdomsfullmäktige är Göteborgs Stads formella forum för ungdomsinflytande. Ungdomsfullmäktige har inrättats för att öka möjligheterna för barn och ungdomar att påverka beslut som rör stadens utveckling.

Tabell: Valdeltagande i procent till Göteborgs ungdomsfullmäktige 2005–2022

Sedan 2021 ansvarar grundskolenämnden för att förrätta val till ungdomsfullmäktige. Ansvaret låg tidigare hos de före detta stadsdelsnämnderna. I ungdomsfullmäktiges arbetsordning står det numera att grundskoleförvaltningen ska förrätta val i samverkan med utbildningsnämnden, socialnämnderna Centrum, Nordost, Sydväst, Hisingen, nämnden för demokrati och medborgarservice, idrotts- och föreningsnämnden samt kulturnämnden. Detta ansvar finns även med i berörda nämnders reglementen.

Arbetet inför valet och valresultatet visar på att vissa pandemieffekter fanns kvar även under 2022. Samtidigt har arbetet och samverkan inför valet till ungdomsfullmäktige utvecklats sedan grundskoleförvaltningen tog över ansvaret. Exempel på nya insatser är digitala satsningar på en interaktiv valsida och utvecklad kommunikation och valstatistik. Det är troligtvis för tidigt att redan idag se effekterna av arbetet med ökad samverkan och fler insatser under 2021 och 2022. Sannolikt kommer de att synas i kommande års val.

Utvärderingar efter valet 2022 pekar på att fortsatt arbete behövs för att höja valdeltagandet och därigenom ge ökad legitimitet och jämlikhet. Grundskoleförvaltningen har konstaterat att de skolor som arbetar med valet på ett systematiskt sätt har ett högre valdeltagande. Fortsatt och förstärkt samverkan behövs i Göteborgs Stad för att få ett mer jämlikt valdeltagande över staden. Detta genom att arbeta på fler arenor och säkerställa att valstärkande aktiviteter görs inom de olika förvaltningarnas verksamheter.

3 Insatser och aktiviteter 2022

Förvaltningar och bolag har uppgett att de genomfört eller medverkat i en rad olika insatser och aktiviteter under 2022. Det handlar om allt från medverkan i särskilda evenemang till uppsökande dialogarbete och utveckling av metoder kring delaktighet. Nedan följer ett urval av de insatser som genomförts under året.

3.1 Utveckling av metoder och arbetssätt

Under 2022 har flera förvaltningar arbetat med att utveckla metoder och arbetssätt med koppling till delaktighet och dialog. Det handlar om att förtydliga delaktigheten i befintliga processer eller att utveckla nya metoder för att delaktiggöra fler målgrupper.

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen arbetar för att utveckla metoder för uppsökande verksamhet i stället för att utgå ifrån kommunens egna lokaler.

Utveckling av metoder för att nå ut till barn och unga nämns av flera. Bland annat arbetade både stadsbyggnadskontoret och kulturförvaltningen med arkitekturpedagoger i vissa dialoger, och har samlat in synpunkter från barn och unga för att tydligare kunna jobba tillsammans med dem.

Socialförvaltningen Hisingen nämner att de inom satsningen Lights on, som i sin tur är en del av Skola som arena, arbetar på flera sätt för att göra skolelever mer delaktiga i planeringen av aktiviteter. Bland annat använder de en enkät. De fångar även upp elevers önskemål i en löpande dialog genom elevrådsmöten, elevhälsaforum och genom möten med de aktörer som håller i aktiviteterna, till exempel ungdomsledare. Socialförvaltningen Nordost har fortsatt erbjuda sommarjobb som handlar om att ge ungdomar verktyg att vara delaktiga och kunna påverka sitt närområde, exempelvis Camp demokrati, Unga stadsutvecklare och projekt kring rasism.

Även Familjebostäder har arbetat med metoder för att nå unga. De har genomfört besök på Fastighetslabbet, där elever och vuxna får lära sig om hur de påverkas av och själva kan påverka den stadsutveckling som sker runt om i Göteborg. Dessutom har de arbetat samskapande med studenter från Chalmers Tekniska Högskola i ett projekt som bland annat inkluderade en elevdialog.

Några av de tekniska förvaltningarna nämner också hur de under året arbetat samskapande med göteborgare. Fastighetskontoret har under hösten 2022 fått i uppdrag att ta fram markanvisningar där göteborgarna ska vara med och utse ett vinnande förslag. På så vis ska göteborgarna engageras och involveras mer i stadsutvecklingsarbetet. Även stadsbyggnadskontoret jobbade samskapande ihop med göteborgare och andra aktörer, bland annat i sitt platsskapande och kring utställningsarenan Prototyp Göteborg. Lokalförvaltningen har även tillsammans med grundskoleförvaltningen arbetat med att ta fram en gemensam vägledning för barns delaktighet i byggprocessen.

3.2 Deltagande i evenemang

Flera förvaltningar och bolag uppger att de deltagit på olika evenemang och mötesplatser under året i syfte att stärka demokratin och delaktigheten i Göteborgs Stad. Nedanstående exempel ska ses som ett urval snarare än representativt kring vilka som specifikt deltog på vilka evenemang.

Boplats Göteborg AB träffar regelbundet invånare, med fokus på målgrupperna unga och seniorer, vid olika evenemang. Under 2022 har Boplats till exempel träffat Framtidsutvecklarna (volontärer, Senior Göteborg) för att ta in synpunkter om bostadssökande. De har också pratat med unga i Biskopsgården för att påminna om möjligheten att registrera sig, samt träffat allmänheten under Frihamnsdagarna.

Göteborg Energi uppger att man regelbundet för samtal med invånare genom att möta dem på evenemang, mässor, studiebesök med mera. Göteborgslokaler lyfter att man har arrangerat sommartorg. Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen uppger en seniordag med dialog i stadsområdena samt en demokrativecka. Socialförvaltningen Sydväst nämner att förvaltningen har arrangerat en demokratidag för unga samt en föreningskonferens.

Vidare har Göteborg & Co i arbetet med att planera Göteborgs 400-årsjubileum bland annat tillsatt en arvoderad referensgrupp med ungdomar och haft dialoger med allmänheten inför evenemanget 2023.

3.3 Uppsökande arbete och informationsspridning

Det pågår ett kontinuerligt uppsökande arbete hos flera förvaltningar. Här nämns några exempel på insatser eller aktiviteter som har genomförts under 2022. En del av dem handlar om att föra samtal eller konsultera invånare och en del av dem handlar om att sprida information.

Socialförvaltningen Nordost har arrangerat flera aktiviteter för ungdomar under skollov i demokratistärkande syfte. Förvaltningen anordnar tillsammans med andra offentliga aktörer ”Bergsjön möts”, där dessa aktörer finns tillgängliga och öppna för dialog med befolkningen, i syfte att skapa tillit genom dialog. Liknande koncept utvecklas i Hammarkullen och Hjällbo. Socialförvaltningen Nordost har även arbetat med stadens desinformationskampanj genom dialog med religiösa församlingar, informations- och kommunikationsmöten, SFI-grupper, information i enskilda ärenden samt informations- och dialogmöten med föräldrar som tillhör olika språkgrupper.

Stadens bibliotek och kulturhus samarbetar för att arbeta förebyggande eller hälsostärkande. Verksamheterna samverkar bland annat genom SSPF-arbete (Skola, Socialtjänst, Polis, Fritid), bostadsbolag, hälsotek, medborgarkontor, öppna förskolan, familjecentraler, anhörigkonsulenter och invånarguider. Samverkan sker även med olika föreningar och organisationer i civilsamhället.

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen har arbetat med kampanjen ”Våga prata”, där äldre bjuds in till samtal om rättigheter, hjälp och stöd. Flertalet så kallade ”pratbänkar” har funnits i staden för samtal om psykisk hälsa i samverkan med anhörigkonsulenter i

avdelning Hälsofrämjande och förbyggande, Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa (NSPH), Hjärnkoll, invånarguiderna på Hisingen samt Framtidsutvecklare.

Medborgarkontor

Medborgarkontoren arbetar bland annat för att stärka tilliten, och att fler göteborgare ska kunna och vilja lämna sin synpunkt eller föra fram sin åsikt. I detta arbete är ett gott och respektfullt bemötande, att lyssna och sänka trösklar viktigt. Medborgarkontoren eftersträvar att vara en del av lokalsamhället genom att bygga nätverk med andra aktörer, verksamheter och civilsamhället. Detta görs bland annat genom att delta och vara delarrangörer på torgdagar, men också andra aktiviteter i respektive närområde för att nå ut till fler invånare och marknadsföra verksamheten.

Medborgarkontoren Angered, Bergsjön, Frölunda, Backa, och Biskopsgården

- Ger information om olika verksamheter i Göteborgs Stad.
- Svarar på föreningsfrågor, konsumentfrågor och boendefrågor.
- Erbjuder möjligheten att läsa handlingar och protokoll eller lämna synpunkter och klagomål på stadens verksamheter.

Medborgarkontoren samverkar och samskapar även aktiviteter tillsammans med andra aktörer på plats på kontoren. Några exempel på det är föreläsningar om jämlikhet i Bergsjön tillsammans med Göteborgs universitet, föreläsningar om våld i nära relationer under Orange Week tillsammans med Poseidon, socialförvaltningen Hisingen och flera olika organisationer inom civilsamhället.

Invånarguider, hälsoguider och kulturtolkar

Stadens invånarguider har under 2022 utökats från att arbeta uppsökande i Biskopsgården till att nu täcka in fler områden på Hisingen (Backa, Brunnsbo, Norumshöjd och centrala Lundby). Arbetet med invånarguider är en metod för att stärka förutsättningarna för de målgrupper som har lägst grad av tillit och inflytande, så att de ska få ökad kunskap om och vara mer delaktiga i samhället. Denna målgrupp beskrivs ofta som ”de som staden har svårt att nå”. Invånarguiderna är anställda personer som själva bor i området och har en bred representation gällande ålder, kön och etnicitet, vilket också återspeglar området där de verkar. Invånarguiderna har en lokal förankring och fungerar som en länk mellan Göteborgs Stad och boende i området.

Invånarguiderna arbetar med kommunikationsuppdrag, såsom att informera om valet och rösträtt. De arbetar oftast uppsökande på torg eller genom besök hos olika verksamheter och föreningar. Invånarguiderna har även deltagit och arrangerat egna aktiviteter och evenemang. Genom invånarguiderna kan staden informera och samtala med svårnådda grupper om stadens verksamheter, och informera om vilka sätt att påverka som finns. De fungerar också som ”örat-mot-marken”, då invånarguiderna kan fånga upp åsikter och tankar och konsultera invånare, för att sedan föra vidare denna kunskap inom stadens organisation.

Flera socialförvaltningar använder sig också av hälsoguider. De arbetar uppsökande med uppgiften att dels föra ut information, dels föra tillbaka information från befolkning till förvaltning och där igenom bidra till förbättrad folkhälsa i stadsområdet.

Socialförvaltningen Nordost nämner även ett idéburet offentligt partnerskap (IOP), där en förening fungerar som förvaltningens förlängda arm att bidra till ökad förståelse om samarbete med olika myndigheter såsom socialtjänst och förskola.

3.4 Trygghetsskapande insatser

Många förvaltningar och bolag uppger att de har initierat eller deltagit i olika trygghetsvandringar. Flera socialförvaltningar lyfter att de regelbundet genomför trygghetsvandringar och föreningsvandringar i olika stadsområden. Även fastighetsbolag som till exempel Higab uppger att man arbetar med TST-ronderingar (Trygg, Säker, Trivsamt), för att ge fler människor tillgång till det offentliga rummet.

Socialnämnden Nordost arbetar med ett politiskt trygghetsråd som syftar till ökad samverkan med Polisen och andra viktiga aktörer som bidrar till trygghet i stadsområdet. Socialnämnden Nordost har även ett trygghetsforum med politisk representation som möter samtliga fastighetsägare, räddningstjänst, företagarföreningar, polis, andra förvaltningar såsom grundskola, förskola, idrotts- och föreningsförvaltningen samt BID (Business Improvement District) i Gamlestaden, platssamverkan med Bergsjön 2031 med mera. Inom ramen för Trygg i Göteborg finns också nio lokala arbetsgrupper som samverkar kring trygghetsfrågan utifrån lokala förutsättningar och med lokala aktörer.

3.5 Valrelaterat arbete 2022

Valkansliets uppdrag att arrangera de allmänna valen 2022

Valnämnden är en lokal valmyndighet som utser röstmottagare, ser till att det finns vallokaler i kommunen och har ansvaret för förtidsröstningen vid allmänna val. Valkansliet består av tjänstepersoner som utför valnämndens arbete. Under 2022 arbetade valkansliet med detta uppdrag genom att bland annat arrangera förtidsröstning, vilken förändrades en del sedan 2018 i och med att förtidsröstning över lag visat sig bli alltmer populärt, samt att pandemin talade för att kunna sprida ut väljarna på fler platser. Utöver vanliga förtidsröstningslokaler uppfördes moduler på Stenpiren, Olskrokstorget, Drottningtorget, Järntorget, Hjalmar Brantingsplatsen samt vid Stora teatern.

Valkansliet/valnämnden är också ansvariga för rekryteringen av alla röstmottagare som arbetar med förtidsröstningen och under valdagen. Valkansliet behöver rekrytera ungefär 3600 personer för att klara av ett val, men behövde överrekrytera eftersom många anmällda tackade nej efter att de anmält sig.

Inför valet 2022 gjorde valkansliet några större förändringar för att kunna genomföra valet på ett korrekt och hanterbart sätt. Ändringar i vallagen innebar att valkansliet tog fram nya typer av röstningsbåsar för att väljare skulle kunna välja valsedlar utan andras insyn. De nya röstningsbåsen testades i förtidsröstningsmodulerna i samarbete med Valmyndigheten och Göteborgs universitet. Resultatet av testet kommer att presenteras 2023.

En annan förändring som valkansliet gjorde var att revidera valdistrikten i Göteborg, vilket resulterade i 60 nya valdistrikt. Syftet var att minska antalet röstberättigade per valdistrikt för att skapa bättre förutsättningar att hantera köbildning, förtidsröster och en god arbetsmiljö. Det stora antalet nya valdistrikt har dock inneburit påfrestningar på kansliet

vad gäller bemanning av valdistrikt och hantering av material och transporter, men även det faktum att andelen helt nya röstmottagare ökat jämfört med tidigare år.

Valstärkande insatser

Under 2022 hade nämnden för demokrati och medborgarservice i uppdrag att samordna stadens valstärkande insatser, i syfte att bidra till ett ökat och mer jämlikt valdeltagande i de allmänna valen till riksdag, region och kommun. Förvaltningen arbetade tillsammans med övriga staden och gjorde upplysande insatser om demokrati, val och om vikten av att rösta.

Övriga förvaltningars och bolags deltagande och bidrag till detta valstärkande arbete var avgörande. Förvaltningar och bolag har deltagit i arbetet på olika sätt; allt ifrån att sprida material i sina kanaler till att delta som samverkanspartner under längre tid och bidra med till exempel personal, upplåtande av lokaler och andra resurser eller arrangera aktiviteter och evenemang.

Sammanfattningsvis gjorde Göteborgs Stad, under demokrati och medborgarservices ledning och samordning, följande inför valet 2022:

- Genomförde fler än 500 aktiviteter.
- Förde minst 12 000 samtal med göteborgare.
- Nådde minst 52 000 personer i åldrarna 18-30 år via sociala medier.
- Spred fler än 100 000 exemplar av informationsmaterial och 51 000 profilprodukter.

Detta gjordes bland annat genom att anställa valambassadörer, genomföra kommunikationsinsatser och att arrangera diverse aktiviteter under våren och sommaren fram till valdagen. Mer information om kommunens valstärkande arbete finns i ”Slutrapport Göteborgs Stads valstärkande arbete 2022” (N043-0049/23).

Flera förvaltningar uppger också att de arrangerat egna aktiviteter, som ett komplement till stadens övergripande valstärkande arbete, samt att de deltagit på olika evenemang under året med fokus på att öka valdeltagandet bland göteborgarna. Förvaltningen för funktionsstöd hade bland annat en paraplysatsning med valstärkande insatser särskilt riktade till förvaltningens brukare, som gick under namnet ”Din röst”. Inom satsningen arrangerades till exempel ett valevent, en politikerdebatt, seminarier och olika poddavsnitt med valfokus. Det skapades även en webbplats för satsningen som, utöver att informera om valrelaterade aktiviteter som staden arrangerade, även samlade allmän information om valet och röstning från staden och valmyndigheten.

Utbildningsförvaltningens gymnasieskolor bjöd in partier för politiska debatter och bokbord inför valet, som en del i sitt demokratiuppdrag.

4 Digital demokrati

Göteborgs Stad erbjuder en mängd e-tjänster till boende, besökare och företag. Några av dessa är särskilt till för att erbjuda invånare möjlighet till inflytande eller dialog. I detta kapitel lyfts exempel på digitala tjänster, insatser och forum. Fokus ligger på det arbete som har skett under 2022.

Demokrati och medborgarservice, trafikkontoret och förvaltningen för funktionsstöd samverkar kring ett utvecklingsarbete, som ska resultera i en modell för delaktighet för personer med intellektuell funktionsnedsättning. Metoden som används kallas Life filming. Den går ut på att brukare och boende lär sig att använda en surfplatta för att kunna påverka och göra sin röst hörd inom ett specifikt tema, utifrån sina förutsättningar. Temat som deltagarna undersöker är mobilitet i stadsmiljö.

Kulturförvaltningen lyfter att de deltar i ett projekt tillsammans med bland andra äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen och demokrati och medborgarservice. Projektet syftar till att, genom digital handledning, ge äldre som står långt ifrån digitaliseringen bättre förutsättningar att utveckla sina kompetenser. Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen nämner också att de arbetar uppsökande på olika torg, främst i nordost, för att stötta i digital kompetens.

Intraservice nämner att de arbetar med utveckling av digitala verktyg på uppdrag av ungdomsfullmäktige.

4.1 Plattform för medborgardeltagande

Nämnden för demokrati och medborgarservice har ett uppdrag kring digital demokrati, vilket bland annat innebär att utveckla digitala verktyg och tjänster. Digitala lösningar kan användas i flera processer och är en given del i förvaltningens utvecklingsarbete.

Digitala lösningar som kan nyttjas av invånare, nämnder, styrelser, förvaltningar och bolag är en viktig del i den demokratistärkande infrastrukturen. En del av arbetet är att undersöka förutsättningarna för en gemensam digital plattform för medborgardeltagande.

De förvaltningar och bolag som arbetar med medborgar- eller boendebudget använder digitala plattformar för arbetet och det finns behov av att tillhandahålla en gemensam plattform som kan utvecklas och användas som stöd i olika dialog- och inflytandeprocesser.

4.2 Medborgarbudget

Nämnden för demokrati och medborgarservice utgår från Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) modell för medborgarbudget. SKR har utvecklat en svensk modell för medborgarbudget utifrån internationella erfarenheter och forskning som visat sig vara mest framgångsrik. Erfarenheter visar att SKR:s modell för medborgarbudget fungerar väl.

Modellen för medborgarbudget består av åtta steg:

1. Ta fram kriterier
2. Marknadsföring
3. Idégenerering – medborgarna kommer med förslag
4. Bearbeta förslagen utifrån kriterier
5. Medborgarna röstar på förslag
6. Politiskt beslut om förslagen
7. Process att genomföra
8. Uppföljning

Nämnden för demokrati och medborgarservice stöttar nämnder och bolag som arbetar med medborgar- och boendebudgetar i Göteborgs Stad. Ett behov av att ha ett stadenövergripande nätverk för medborgar- och boendebudget har identifierats. Nätverkets syfte är att ha gemensamt kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Under hösten 2022 pågick ett förberedelsearbete för att kunna ha en första träff våren 2023.

Under 2022 har flera kommunala bostadsbolag arbetat med boendebudget i olika lokala områden.

Medborgarbudget

Medborgarbudget är ett system för att involvera invånare i att prioritera resurser.

I en medborgarbudget avsätts en viss summa pengar där invånarna får bestämma över hur dessa ska användas.

4.3 Göteborgsförslaget

Göteborgsförslaget är ett verktyg vars syfte är att förbättra människors möjlighet till inflytande och delaktighet i staden. Förslagen ger även politiker och tjänstepersoner inom staden ökad kunskap om, och förståelse för, vad som engagerar göteborgarna.

Statistisk uppföljning

Sammanlagt har 1708 förslag lämnats sedan starten 2017. Av dessa har 1211 varit godkända och publicerats som förslag på webben. Av de 255 göteborgsförslag som sedan starten 2017 fått minst 200 röster har 216 förslag redan behandlats av nämnd. Av dessa beslutades 53 förslag att delvis eller fullt ut genomföras.

Göteborgsförslaget

Ett göteborgsförslag är en idé eller ett förslag som medborgare kan lämna till stadens politiker. När ett göteborgsförslag lämnats in, publiceras det på Göteborgs Stads webbplats. På webbplatsen kan sedan andra personer kommentera förslaget och rösta på det. Förslag som får fler än 200 röster under 90 dagar kommer att behandlas av ansvarig politisk nämnd.

Under 2022 har totalt 117 göteborgsförslag publicerats, vilket är en ganska stor minskning jämfört med året innan då 182 förslag publicerades. 25 av dessa har fått fler än 200 röster.

Sedan januari 2017 och fram till idag har följande göteborgsförslag fått flest antal röster:

1. Utlys klimatnödläge omedelbart! (1410 röster) Inkom 2019
2. Låt oss få behålla skrinbanan på Ruddalen (1048 röster) Inkom 2020
3. Ett bebyggt Skanstorget kan aldrig återskapas (1023 röster) Inkom 2018
4. Ishall i Torslanda (999 röster) Inkom 2021
5. Förenklat alkoholtillstånd för kulturföreningar (835 röster) Inkom 2018

Inget av förslagen i topplistan kom in under 2022. Det göteborgsförslag som fick flest röster 2022 är *Bevara Drömmarnas kaj*, som med sina 676 röster hamnade på plats 10 av förslag som fått flest röster sedan 2017. Se bilaga 2 för en lista på de förslag som är aktiva och som lämnades in under 2022.

Användare av Göteborgsförslaget

Ungefär 63 500 personer har registrerat sig som användare i systemet sedan Göteborgsförslaget infördes i januari 2017. De flesta av de registrerade användarna har röstat på ett förslag minst en gång.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antal nya användare	16 500	9 500	8 200	10 700	11 500	7 100

Det är fortfarande fler män än kvinnor som lämnar in göteborgsförslag. Under 2022 utjämnades siffrorna något då 49 procent män och 47 procent kvinnor lämnade göteborgsförslag. 4 procent av förslagslämnarna anger alternativet ”annat” eller har inte svarat på frågan om könstillhörighet. Sedan starten har 56 procent av förslagen lämnats av män och 41 procent av kvinnor, vilket visar att det var större skillnader under tidigare år än under 2022.

Nytt för 2022 är att det nu finns statistik över vilket mellanområde i Göteborg förslagslämnaren bor i eller om de bor utanför kommunen. Se bilaga 3 för en lista på var förslagslämnare bor.

Utveckling av Göteborgsförslaget

Ärendehantering för Göteborgsförslaget tar tid, trots att de enligt riktlinjen för Göteborgsförslaget ska hanteras skyndsamt. Detta kan ha påverkat nedgången av registrerade konton per år och resulterat i färre lagda göteborgsförslag.

För att identifiera vad som är utmaningarna med den interna ärendehantering av Göteborgsförslaget har förvaltningen för demokrati och medborgarservice, tillsammans med stadsledningskontoret, förberett en revidering av riktlinje och instruktioner under 2022. Syftet med detta är att öka förståelsen för det demokratiska verktyg som Göteborgsförslaget är, förbättra samverkan mellan nämnder samt öka förståelsen för behovet av en enkel och tydlig återkoppling till förslagslämnare. Underlaget baseras till stor del på enkät- och intervjustav från stadens förvaltningar och bolag. Detta arbete görs för att förankra Göteborgsförslaget som ett verktyg för inflytande och delaktighet och för

att skapa en större förståelse för metoden hos förtroendevalda och tjänstepersoner i Göteborgs Stad.

Sedan Göteborgsförslaget infördes 2017 har en stor del av potentiella användare av Göteborgsförslaget som är i åldersspannet 35–70 år med digital kompetens nåtts. Göteborgs Stad behöver därför framöver främst nå de målgrupper som inte hittat till Göteborgsförslaget som delaktighetsmetod. Under 2022 har förvaltningen för demokrati och medborgarservice påbörjat arbetet med att utveckla ett nytt kommunikationsmaterial för att nå personer födda på 1990-talet eller senare, eftersom en låg andel av lämnade göteborgsförslag kommer från denna grupp, samt nå målgrupper som bor i vissa områden där inga eller mycket få göteborgsförslag lämnats. Bland annat har förvaltningen jobbat med feriearbetare och med studenter från Göteborgs Universitet under året. Detta samarbete och arbetet med att ta fram nytt material kommer att fortsätta under våren 2023.

5 Att nå ut till alla göteborgare

Flera förvaltningar lyfter att det ingår i deras grunduppdrag att nå ut brett och skapa en bred delaktighet. Både förvaltningar och bostadsbolag understryker ett behov av att göra riktade insatser för att nå vissa målgrupper. Exempelvis nämns unga personer med funktionsnedsättning, vissa nationella minoriteter och geografiska områden som betecknas som särskilt utsatta områden. För att nå dessa lyfts ofta ett behov av uppsökande arbete eller gemensamma insatser tillsammans med lokala aktörer eller boende.

Många bolag förklarar hur de använder olika kommunikationskanaler för att nå ut brett, såsom att delta i events och andra sammanhang för att synas och nå fler boenden, civilsamhällesaktörer eller näringslivsaktörer.

Några förvaltningar och bolag uppger de arbetar mot andra förvaltningar och bolag alternativt att de har särskilda målgrupper/kundgrupper, vilket gör att de inte ser sig behöva nå ut brett.

Många förvaltningar ger exempel på olika former av samarbete tillsammans med boenden eller lokala aktörer från civilsamhället. Att göra saker tillsammans och inkludera personer med lokal förankring i planering och genomförande lyfts fram som en nyckel för att nå personer som staden ofta har svårt att nå. Det är viktigt att ställa sig frågan vilka målgrupper som berörs, att involvera dessa och synliggöra deras perspektiv redan i ett tidigt skede. Här har staden ett utvecklingsarbete att göra samtidigt som det finns flera goda exempel såsom att Familjebostäder stöttar hyresgästers initiativ eller att socialförvaltningen Sydväst involverar unga i planering och genomförande av en demokratidag för unga.

5.1 Riktade insatser utifrån målgrupp

Socialförvaltningen Hisingen nämner att invånarguider når målgrupper som förvaltningen annars inte hade nått. En framgångsfaktor förklaras vara att invånarguiderna rekryteras från det område de själva bor och lever i. En utmaning i arbetet är ekonomiska och personella resurser samt samordning. Flera bostadsbolag ger liknande exempel på insatser, såsom att Familjebostäder stöttar hyresgästers initiativ eller samverkar med kvinnor och föräldrar i bostadsområden kring att genomföra aktiviteter för barn och unga. Det är också vanligt förekommande att samverkan sker med lokala aktörer i civilsamhället som arbetar med socialmobilisering och inflytande. Vidare nämner både Familjebostäder och Poseidon trygghetsvandringar, trygghetsgrupper och lokala trygghetsvärdar som framgångsfaktorer.

Även kulturförvaltningen påtalar en stor utmaning i att nå de göteborgare som vanligen inte besöker eller använder sig av nämndens verksamheter. Exempel på insatser är att museerna har riktade projekt tillsammans målgruppen barn och unga i Biskopsgården och Tynnered. Göteborgs Stadsteater lyfter ett samarbete i östra Göteborg, Biskopsgården och Tynnered som ger boende i områdena kostnadsfritt inträde under premiärveckor.

Förutsättningar kring språk och funktionsnedsättning beskrivs ofta som en utmaning för att nå alla göteborgare. Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen har under 2022 stärkt språklig kompetens kring finska. Kulturförvaltningen har genomfört till exempel sagostund för barn med hörselnedsättningar eller på olika språk. Socialförvaltning Sydväst har arbetat

med att möjliggöra flera olika sätt att delta och nå ut med information, såsom att lyfta temat ”leva med funktionsnedsättning” eller psykisk ohälsa på demokratidag.

Vidare påtalas en risk i att personer med annat modersmål än svenska och äldre personer inte känner sig bekväma med stadens digitala plattformar. Detta nämns även av socialförvaltningen Nordost som beskriver att det är en utmaning när information på stadens hemsida (goteborg.se) enbart är på svenska och att texten ibland inte har ett tillräckligt enkelt och lättläst språkbruk. I detta sammanhang beskrivs kulturtolkar och hälsoguider som viktiga framgångsfaktorer. Miljöförvaltningen och kulturförvaltningen lyfter även vikten av att förtydliga, underlätta och tillgängliggöra information om det som verksamheten erbjuder.

Kompetenscenter på arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen arbetar aktivt i samverkan med stadens socialförvaltningar för att säkerställa en likvärdig tillgång till verksamhetens insatser, oavsett vilket stadsområde den enskilde tillhör.

5.2 Kund- eller brukarundersökningar

Flera förvaltningar uppger att de genomför olika undersökningar för att nå kunder och brukare. Några exempel är att Serviceresor hos Trafikkontoret gör regelbundna undersökningar genom att dagligen göra intervjuer med resenärer kring deras upplevelse av resan. Funktionsstödsförvaltningen lyfter sitt löpande arbete med brukarundersökningar och brukarrevisioner som ett verktyg för inflytande och delaktighet. Göteborg & Co nämner att bolaget gör mätningar, ibland i form av enkäter på de största språken efter svenska. Dessa mätningar har visat annorlunda svar än majoritetsmätningarna.

5.3 Rekrytering av nya medarbetare

Frågan om att nå alla göteborgare nämns också när det gäller rekrytering av nya medarbetare. Liseberg önskar en bred representation av Göteborg och upplever ibland utmaningar att nå människor i geografiska utsatta områden, både bland besökare och bland personal. Kretslopp och vatten har ett samarbete med arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen och har medarbetare som erbjuds anställning med lönebidrag. På så sätt bidrar Kretslopp och vatten till att personer med funktionsnedsättning får sysselsättning.

6 Utmaningar och utvecklingsområden

I det gemensamma kapitlet för samtliga nämnders reglementen står det att alla nämnder aktivt ska arbeta med och skapa förutsättningar för demokratisk delaktighet och inflytande i nämndens verksamhet, för kommunens invånare och andra grupper som berörs av verksamheten. I avsnitten nedan lyfts de tre huvudsakliga utmaningarna och utvecklingsområden som stadens förvaltningar ser utifrån detta uppdrag. Eftersom uppdraget inte gäller bolagen riktades frågan främst till förvaltningarna.

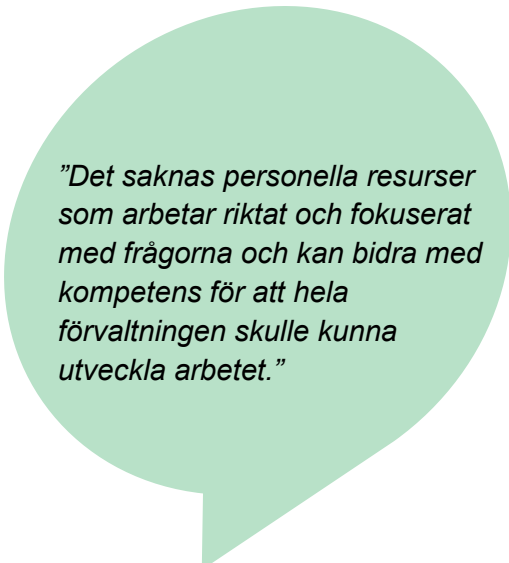
6.1 Resurser och kompetens

Många förvaltningar lyfter att det saknas personella resurser och kompetens för att arbeta med delaktighet och inflytande. Det kan handla om enskilda medborgardialoger i vissa lokalt viktiga frågor eller om att skapa förutsättningar för delaktighet och inflytande inom olika verksamhetsområden.

Flera beskriver att frågan kräver att de arbetar riktat, fokuserat och långsiktigt. Bland andra nämner socialförvaltningen Hisingen och kulturförvaltningen vikten av att det finns kompetens inom förvaltningen för att arbeta med frågan. Det krävs långsiktiga strategier och kompetens för att planera, genomföra och följa upp exempelvis medborgardialoger för att insatser ska göra skillnad. Liknande resonemang förs av till exempel Fastighetskontoret som uppger att det är viktigt att öka den interna kunskapen om medborgardialog.

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen nämner att det fortfarande finns en utmaning i att pandemin har tagit mycket resurser i anspråk. De anser också att det fortfarande finns en otydlighet i roller, kontaktytor och kommunikationsvägar i och med omorganisationen av Göteborgs Stads nämnder 2021. En del kunskap om lokala förutsättningar uppges ha försvunnit i samband med omorganisationen. Det beskrivs som en stor utmaning att få resurserna att räcka till i det arbete som redan görs, samtidigt som de ser att mer behöver göras.

Lokalförvaltningen beskriver en utmaning i att arbeta mot kundförvaltningar som har direktkontakt med medborgarna. Det lokalförvaltningen vill föra dialog om förutsätter tid och vilja hos kundförvaltningarna, och kräver därför mer i form av dialog och förankring.

"Det saknas personella resurser som arbetar riktat och fokuserat med frågorna och kan bidra med kompetens för att hela förvaltningen skulle kunna utveckla arbetet."

6.2 Samverkan för att möjliggöra verkligt inflytande

Flera förvaltningar uppger att en grundläggande framgångsfaktor är att skapa rätt förväntningar hos medborgare redan före eller i början av en medborgardialog, ett projekt eller liknande. Det är mycket viktigt att vara tydlig kring vad som går att påverka och vad som inte går att påverka. Detta för att skapa tillit, förtroende och upprätthålla goda relationer till olika målgrupper. Flertalet socialförvaltningar lyfter att det är viktigt att vara konsekvent över tid och vara tydlig med varför medborgare ska ge av sin tid och sitt engagemang.

Stadsbyggnadskontoret lyfter att de ser ett glapp mellan önskat inflytande och reellt påverkansutrymme inom sin verksamhet. Det saknas kunskap i att planera och genomföra aktiviteter som främjar medborgares delaktighet. Det är ofta utmanande att synka olika skeden i stadsutveckling, vilket gör delaktighet svårt. Stadsbyggnadskontoret ser att en synkning kring delaktighet och dialog i de planerande förvaltningarna skulle kunna bidra till att förbättra möjligheterna till delaktighet.

Behovet av samverkan och att arbeta ihop med andra lyfts av flera förvaltningar och bolag. Flera efterfrågar att det tas ett helhetsgrepp om frågor som gäller samråd, dialog och medborgardialog i stadens nya förvaltningar 2023. Exempelvis uppger socialförvaltningarna Centrum och Nordost båda ett behov av att samverka för att kunna föra konstruktiva dialoger om sina stadsområden. De menar att samverkan är nödvändig eftersom många frågor som medborgare vill prata om inte ligger inom socialnämndens ansvarsområde. Flera lyfter att det krävs en ansträngning av staden för att åstadkomma samverkan mellan nämnder och förvaltningar kring gemensamma dialoger i frågor som berör flera nämnder.

"Den stora utmaningen är att nå ut till fler boende och att hitta arenor för ett verkligt inflytande och möjlighet till medskapande."

6.3 Att nå ut och skapa förutsättningar för alla göteborgare att vara delaktiga och påverka

Göteborgs Stad har utmaningar i att nå alla göteborgare och det finns målgrupper som generellt beskrivs som särskilt svåra för staden att nå. Beroende på situation kan det till exempel handla om personer som tillhör en minoritetsgrupp, personer med annat modersmål än svenska, personer med funktionsnedsättning, yngre eller äldre personer.

Många förvaltningar vittnar om att de har svårt att nå ut. Arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen lyfter också att de har en utmaning i att nå personer som är i behov av stöd, men som inte tillhör en direkt utpekad målgrupp eller redan har kontakt med någon myndighet.

Det finns stora socioekonomiska skillnader mellan olika grupper och geografiska områden i Göteborg. Flera förvaltningar uppger att det oftast är resursstarka personer som återkommer och deltar i dialoger, aktiviteter som Göteborgs Stad bjuder in till och ger synpunkter på stadens verksamheter. Stadsledningskontoret beskriver till exempel att det finns grupper som inte ges likvärdiga möjligheter till delaktighet i råd eller dialog. I befintliga råd och dialogforum menar de att representationen är låg från bland andra unga.

Samverkan lyfts fram som en faktor som påverkar hur arbetet går och hur staden i stort lyckas med att nå ut. Arbetsmarknad och vuxenutbildningsförvaltningen lyfter fram att situationer kan bli svåra att hantera när ingen har ett tydligt utpekat ansvar. Ett exempel på detta är när en målgrupp eller individ är i behov av insatser men inte kommer från exempelvis Arbetsförmedlingen eller socialtjänstens försörjningsstöd.

Flera förvaltningar understryker också samverkan mellan olika förvaltningar och bolag i staden och externa aktörer som Polisen och organisationer som en stark framgångsfaktor. Exempelvis framhålls den breda samverkan som fanns kring insatser kopplat till valet 2022 och att rösta som en framgångsfaktor.

Läs mer om utmaningar och framgångsfaktorer i att nå alla göteborgare under rubrik 5 - Att nå ut till alla göteborgare.

7 Sammanfattning

Denna kartlägningsrapport tar upp Göteborgs Stads arbete med invånarnas möjligheter till demokratisk delaktighet och inflytande under 2022. Rapporten har inte som syfte att ge någon analys, rekommendationer eller förslag till beslut. Rapporten bygger på de svar som stadens förvaltningar och bolag har lämnat till demokrati och medborgarservice. Ett urval av svaren har gjorts för att ge en så heltäckande bild som möjligt. Denna sammanfattning ger en överblick över svaren.

7.1 Göteborgs Stads arbete under 2022

Göteborgs Stads förvaltningar och bolag arbetar med flera olika råd, forum och dialoger där tjänstepersoner möter invånare, där politiker möter invånare och där intressegrupper, brukargrupper och olika samhällsaktörer träffas för att diskutera gemensamma intressen. Formerna för dessa råd, forum och dialoger ser olika ut och bedrivs ofta utifrån olika utgångspunkter. Lokala råd kan exempelvis ha en stark koppling till brukargrupper (exempelvis föräldraråd), utgå från en viss målgrupp (exempelvis ungdomsråd) eller ett angeläget tema utifrån geografi (exempelvis trygghetsråd). Formerna varierar även när det gäller forum och dialoger. Till exempel utgår Ö-dialogen från Göteborgs södra skärgård där dialog förs kring glesbygds- och skärgårdsspecifika samhällsfrågor. Forum och dialoger kan även utgå från en viss fråga eller ett visst perspektiv, exempelvis HBTQI-perspektiv.

Det finns råd och forum som är stabila över tid och där möten sker systematiskt och regelbundet och det finns forum som uppkommer efter behov och aktualiseras vid särskilda händelser. Det finns även flera tillfällen där dialog är lagstadgat, till exempel genom skollagen och plan- och bygglagen.

Många förvaltningar och bolag har genomfört eller medverkat i olika insatser och aktiviteter under 2022. Det handlar till exempel om att träffa medborgare på olika evenemang som mässor, mötesplatser, temadagar och i samband med studiebesök. Dessutom genomförs flera uppsökande arbeten för att möta medborgare på medborgares arenor, särskilt i fråga om målgrupper som ofta är svåra att nå eller geografiska områden som karaktäriseras av låg grad av delaktighet och tillit till offentlig sektor. En stor del av arbetet har som syfte att sprida information eller fånga upp synpunkter, exempelvis via invånarguider, hälsoguider och kulturtolkar. Det är även vanligt förekommande att Göteborgs Stad genomför insatser i samverkan med lokala föreningar, grupper eller aktörer. Ett större antal insatser görs i trygghetsskapande syfte, exempelvis trygghetsvandringar tillsammans med lokala föreningar.

Flera förvaltningar uppger att de har arbetat med att utveckla metoder för att förtydliga delaktigheten i olika processer, eller med att utveckla nya metoder för att göra fler målgrupper inom specifika områden mer delaktiga. Enligt kartläggningen är unga den målgrupp som förvaltningarna har störst fokus på i detta arbete.

Det pågår även ett kontinuerligt arbete för att erbjuda och utveckla digitala tjänster, insatser och forum för inflytande eller dialog. Några exempel är arbetet med att undersöka förutsättningarna att ta fram en stadenövergripande digital plattform för

medborgardeltagande, pågående arbete med medborgar- och boendebudgetar och Göteborgsförslaget.

7.2 Invånarnas möjligheter till demokratisk delaktighet och inflytande

Det framgår av förvaltningars och bolags svar att begrepp som dialog, medborgardialog och brukardialog tolkas och används på olika sätt⁴. Det är därför svårt att dra en gräns för vad som räknas som demokratisk delaktighet och inflytande i Göteborgs Stad.

Kartläggningsrapporten visar inte grad av delaktighet eller vilka målgrupper som har nåtts eller inte i olika frågor.

Det är vanligt att staden konsulterar eller för en resonerande dialog med medborgare för att synliggöra olika perspektiv. Ofta förs dialog mellan tjänstepersoner och medborgare där tjänstepersoner kan sprida information och lyssna in medborgares synpunkter. Även råd, forum och olika aktiviteter lyfts fram som viktiga för att kommunicera budskap och inhämta synpunkter. Kartläggningsrapporten följer inte upp hur dessa synpunkter har omhändertagits eller vad de har resulterat i vad gäller att bidra till stadens arbete eller politiska beslut. Ett fåtal medborgardialoger lyfts upp som utgår från att medborgare ges möjlighet att påverka politisk styrning eller beslut, som exempelvis arbete med medborgar- eller boendebudgetar.

Kartläggningen innehåller många exempel på hur Göteborgs Stad kontaktar medborgare för att ta reda på vad de tycker i en viss fråga, och färre exempel på hur staden möjliggjort för medborgare att själva ta initiativ och kontakta staden för dialog om deras egna behov, intressen eller idéer.

I det gemensamma kapitlet för samtliga nämnders reglementen står det att alla nämnder aktivt ska arbeta med och skapa förutsättningar för demokratisk delaktighet och inflytande i nämndens verksamhet för kommunens invånare och andra grupper som berörs av verksamheten. Under 2022 lyfts i huvudsak tre utmaningar och utvecklingsområden som stadens förvaltningar ser utifrån detta uppdrag:

1. Det finns ett behov av resurser och kompetens kring inflytande och delaktighet, och av att ta tillvara de goda exempel och den kompetens som finns. Begreppet demokrati och delaktighet tolkas mycket olika, men det är samtidigt tydligt att det finns en efterfrågan, vilja och medvetenhet kring att utveckla arbetet på många förvaltningar.
2. De frågor som medborgare uppfattar som angelägna är ofta frågor som spänner över flera nämnders och förvaltningars ansvarsområden. Många framhåller vikten av samverkan mellan olika nämnder och förvaltningar och att detta är nödvändigt för att möjliggöra en verklig påverkan i dessa frågor.
3. Det finns ett behov av att fokusera mer på metoder och arbetssätt för att nå ut brett och skapa förutsättningar för alla göteborgare att kunna vara delaktiga och påverka. Många lyfter att det finns ett tydligt mönster i att staden ofta når samma resursstarka individer eller grupper. Här beskrivs samverkan och uppsökande arbete som

⁴ Se beskrivning på sida 9, kapitel 2 i föreliggande rapport

framgångsrikt för att nå ut bredare och höja kvaliteten på exempelvis medborgardialoger

Demokrati och medborgarservice

Telefon: 031-365 00 00 (kontaktcenter)

E-post: demokratimedborgarservice@demokratimedborgarservice.goteborg.se

Bilaga 1

Bolag och förvaltningar som medverkat i kartläggningen

Bolag

Boplats
Business Region Göteborg
Familjebostäder
Försäkrings AB Göta Lejon
Framtiden AB
Gryaab
Göteborg & Co
Göteborg Energi
Göteborgs Kollektivtrafik
Göteborgs Stadshus
Göteborgslokaler
Higab
Liseberg
Stadsteatern
Parkeringsbolaget
Poseidon
Störningsjouren
Älvstranden Utveckling

Förvaltningar

Fastighetskontoret
Förvaltningen för demokrati och medborgarservice
Förvaltningen för funktionsstöd
Förvaltningen för inköp och upphandling
Förvaltningen kretslopp och vatten
Grundskoleförvaltningen
Intraservice
Kulturförvaltningen
Lokalförvaltningen
Miljöförvaltningen
Park- och naturförvaltningen
Regionarkivet
Socialförvaltning Centrum
Socialförvaltning Hisingen
Socialförvaltning Nordost
Socialförvaltning Sydväst
Stadsbyggnadskontoret
Stadsledningskontoret
Trafikkontoret
Utbildningsförvaltningen
Valnämnden
Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen

Bilaga 2 Göteborgsförslag som lämnats under 2022 som fortfarande är aktiva

Göteborgsförslaget handlar om	Status	Förslaget har hanteras av
Parkering		
Pendelparkering	Samlar underskrifter	Trafiknämnden
Parkeringsplatser Eriksberg	Samlar underskrifter	Trafiknämnden
Pendelparkering	Samlar underskrifter	Trafiknämnden
Cykel/ cykelbana		
Gång & Cykelbana Marieholmgatan 44 till 134 A	Samlar underskrifter	Trafiknämnden
Cykeltvättar i stan	Samlar underskrifter	Trafiknämnden
Gång- & cykelväg till Torslanda Golfklubb, koloniområdet mm	Samlar underskrifter	Trafiknämnden
Förlängning av cykelstråk längs med Älvstranden	Samlar underskrifter	Trafiknämnden
Gång- & cykelbana längs väg 190 mellan Bergum och Olofstorp	Inväntar beslut från nämnd	Trafiknämnden
Pumptrack	Samlar underskrifter	Park- och naturnämnden
Utegym		
Utegym i Långedrag	Samlar underskrifter	Park- och naturnämnden
Utegym i Billdal	Samlar underskrifter	Park- och naturnämnden
Utegym i Backatorp	Samlar underskrifter	Park- och naturnämnden
Bastu		
Bastu för vinterbadare i Fiskebäck	Inväntar beslut från nämnd	Park- och naturnämnden
Kollektivtrafik		
VÄSTTRAFIKKORT FÖR JÄMLIKHETEN OCH HÄLSANS SKULL	Samlar underskrifter	Kommunstyrelsen
Bygg en spårvagnshållplats vid Gamlestadvägen/Alekärsgatan	Inväntar beslut från nämnd	Trafiknämnden
Skola/Förskola		
Rätten till 30h förskola när förälder är hemma med småsyskon	Samlar underskrifter	Förskoleförvaltningen
Färre medarbetare för förskolerektorer	Samlar underskrifter	Förskoleförvaltningen
Nytt räknesystem för barngruppsstorlekar i förskolan	Samlar underskrifter	Förskoleförvaltningen
Vetenskapliga arbetssätt	Samlar underskrifter	Utbildningsnämnden
Renovera Skälltorpsskolan	Samlar underskrifter	Lokalnämnden
Anmälan till LUPP 2023	Samlar underskrifter	Grundskoleförvaltningen; Kommunstyrelsen
Nytt räknesystem för barngruppsstorlekar i förskolan	Samlar underskrifter	Förskoleförvaltningen
Volontärer i Göteborgs alla grundskolor	Inväntar beslut från nämnd	Grundskoleförvaltningen
Park och grönt		
Nedskräpning av stränder	Samlar underskrifter	Park- och naturnämnden
Städtävling	Samlar underskrifter	Park- och naturnämnden
Park där Kommensen stod	Samlar underskrifter	Park- och naturnämnden
Plantera nya träd i Gamlestadens bostadskvarter	Inväntar beslut från nämnd	Park- och naturnämnden
Gör Ruddalen till Naturreservat	Inväntar beslut från nämnd	Park- och naturnämnden
Hundrastgårdar		
Hundpark - wavrinskys plats / Egnahemsvägen	Samlar underskrifter	Park- och naturnämnden
Hunc		

Invåna

Kartläg

Demokrati och medborgarservice

2023-03-01

Hund lek- och rastgård (med betoning på lek) i Örgryte Torp	Samlar underskrifter	Park- och naturnämnden
Övrigt		
Behåll det omtäckta Kyrkbyns vård- och omsorgsboende!	Samlar underskrifter	Äldre samt vård- och omsorgsnämnden
Skottade och snöfria trottoarer	Samlar underskrifter	Park- och naturnämnden; Trafiknämnden
"Rullskidbanan" Skatås	Samlar underskrifter	Park- och naturnämnden
Trafikändring på Ramberget	Samlar underskrifter	Park- och naturnämnden
Ingen skall behöva sova ute	Samlar underskrifter	Socialförvaltningen Sydväst
Behov av förbättrad belysning gångbana utmed Ångkärrsvägen	Inväntar beslut från nämnd	Trafiknämnden
Liten Konstgräsplan på Vrångö	Inväntar beslut från nämnd	Idrotts- och föreningsnämnden
Bevara Drömmarnas kaj!	Inväntar beslut från nämnd	Trafiknämnden
Ny skateyta i Västra Centrum	Inväntar beslut från nämnd	Park- och naturnämnden

Bilaga 3 Var bor de som har lämnat göteborgsförslag?

Möjligheten för förslagslämnare att ange i vilket mellanområde de bor har funnits sedan november 2021. Statistiken gäller för perioden november 2021-2022.

Var bor de som lämnar göteborgsförslag?	Antal	Procent
Vet ej/vill inte ange	2	1 %
Bosatt i kranskommun till Göteborg	6	4 %
Bosatt i annan kommun i Sverige	1	1 %
Bosatt utanför Sverige	0	0 %
Nord-ost: Bergsjön	0	0 %
Nord-ost: Gamlestaden-Utby	5	3 %
Nord-ost: Kortedala	5	3 %
Nord-ost: Östra Angered	1	1 %
Nord-ost: Södra Angered	0	0 %
Nord-ost: Centrala Angered	1	1 %
Nord-ost: Norra Angered	0	0 %
Centrum: Kålltorp-Torpa-Björkekärr	9	6 %
Centrum: Kallebäck-Skår-Kärralund	5	3 %
Centrum: Krokslätt-Johanneberg	7	5 %
Centrum: Guldheden-Landala	5	3 %
Centrum: Olivedal-Haga-Annedal-Änggården	2	1 %
Centrum: Kungsladugård-Sanna	1	1 %
Centrum: Majorna-Stigberget-Masthugget	13	9 %
Centrum: Norra centrum	7	5 %
Centrum: Lunden-Härlanda-Överås	7	5 %
Centrum: Olskroken-Redbergslid-Bagaregården	2	1 %
Sydväst: Stora Högsbo	6	4 %
Sydväst: Askim-Hovås	1	1 %
Sydväst: Billdal	0	0 %
Sydväst: Södra Skärgården	1	1 %
Sydväst: Brahammar-Näset-Önnered	2	1 %
Sydväst: Centrala Tynnered	3	2 %
Sydväst: Frölunda Torg-Tofta	6	4 %
Sydväst: Älvsborg	7	5 %
Hisingen: Kärra-Rödbo	2	1 %
Hisingen: Backa	7	5 %
Hisingen: Kvillebäcken	6	4 %
Hisingen: Kyrkbyn-Rambergssstaden	3	2 %
Hisingen: Norra Älvstranden	5	3 %
Hisingen: Södra Torslanda	12	8 %
Hisingen: Björlanda	0	0 %
Hisingen: Tuve-Säve	6	4 %
Hisingen: Kärrdalen-Slättadamm	0	0 %
Hisingen: Östra Biskopsgården	1	1 %
Hisingen: Västra Biskopsgården	2	1 %
TOTALT	149	100 %